

Državni izpitni center

JESENSKI IZPITNI ROK

Osnovna in višja raven
LATINŠČINA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Petek, 30. avgust 2024

SPLOŠNA MATURA

IZPITNA POLA 1**Prevod****OR in VR**

Pravilnost, ustreznost in kakovost prevoda se ocenjuje po teh merilih:

Točke	Merila	Dodatna navodila
50	Obvladovanje latinskega jezika na morfološki, sintaktični in leksikalni ravni	Uporabimo negativno točkovno metodo (ugotavljamo napake, jih točkujemo in odštevamo od največjega možnega števila točk). Odbijemo 1 točko za vsako morfološko napako, sintaktične napake pa ocenimo kot skup morfoloških napak. Število napak bo torej enako številu napačno prevedenih oziroma neprevedenih besed. Leksikalna napaka odbije 1 točko. Z odbitkom 1 točke ocenimo uporabo neustrezne besede oziroma neprevedeno besedo.
5	Obvladovanje slovenskega jezika (pravopis, oblikoslovje in skladnja)	Uporabimo negativno točkovno metodo (ugotavljamo napake, jih točkujemo in odštevamo od največjega možnega števila točk). Napake v oblikoslovju in skladnji točkujemo kakor latinske morfološke napake (po 1 točko).
5	Slog	Uporabimo pozitivno metodo (dodelitev točk od 0 do 5). Po slogovnem merilu s točkami od 0 do 5 ocenimo celoto jezikovnih značilnosti prevoda: vsebinsko, slovnično in pravopisno pravilnost, stavčno zgradbo, ustreznost (natančnost in jasnost) besedišča in naravnost izražanja.

Končna ocenitev prevoda je seštevek točk, doseženih po posameznih merilih.

Rešitev prevoda**OR**

Ko je Ptolemaja, prijatelja Aleksandra Velikega, v boju zadela zastrupljena puščica in je zaradi te rane umiral v strašnih bolečinah, je Aleksandra, ki je sedel ob njegovi postelji, premagal spanec. Tedaj se mu je v snu baje prikazala kača njegove matere Olimpiade s koreninico v gobcu; povedala mu je, kje ta koreninica raste. Zagotovila je, da ima tolikšno moč, da bo Ptolemaja zlahka ozdravila. Ko se je Aleksander prebudil, je povedal o sanjah prijateljem in jih poslal, da tisto koreninico poiščejo. Ko so jo našli, je menda ozdravila Ptolemaja in tudi mnogo vojakov, ki so jih ranile enake puščice.

Kaj naj rečemo o takšnih sanjah?

Aleksandru se je zdelo, da kača govori. To je lahko povsem izmišljeno, lahko pa je res; ampak karkoli je, ni čudež. Ni namreč slišal kače govoriti, ampak se mu je samo zdelo, da jo sliši. In kar je še bolj nenavadno: kača je govorila s koreninico v gobcu. Ampak v sanjah ni nič nenavadno.

VR

Ko je Ptolemaja, prijatelja Aleksandra Velikega, v boju zadela zastrupljena puščica in je zaradi te rane umiral v strašnih bolečinah, je Aleksandra, ki je sedel ob njegovi postelji, premagal spanec. Tedaj se mu je v snu baje prikazala kača njegove matere Olimpiade s koreninico v gobcu; povedala mu je, kje ta koreninica raste (niso bili daleč proč od tistega kraja). Zagotovila je, da ima tolikšno moč, da bo Ptolemaja zlahka ozdravila. Ko se je Aleksander prebudil, je povedal o sanjah prijateljem in jih poslal, da tisto koreninico poiščejo. Ko so jo našli, je menda ozdravila Ptolemaja in tudi mnogo vojakov, ki so jih ranile enake puščice.

Kaj naj rečemo o takšnih sanjah?

Aleksandru se je zdelo, da kača govori. To je lahko povsem izmišljeno, lahko pa je res; ampak karkoli je, ni čudež. Ni namreč slišal kače govoriti, ampak se mu je samo zdelo, da jo sliši. In kar je še bolj nenavadno: kača je govorila s koreninico v gobcu. Ampak v sanjah ni nič nenavadno.

Skupno število točk izpitne pole 1 OR/VR: 60

IZPITNA POLA 2

A) Jezik

Splošna pravila za točkovanje

Delež tega dela izpitne pole v končni oceni splošne mature je na obeh ravneh 20 %.

Posamezne naloge jezikovne enote so ocenjene z določenim številom točk, ki opredeljujejo zahtevnostna razmerja med nalogami, ne pa števila pravilnih rešitev. Pogosto je namreč napak lahko več od možnih točk.

Pri ocenjevanju nekaterih nalog je uporabljena negativna metoda, pri nekaterih pa pozitivna.

Pri negativni metodi točkovanja ugotavljamo napake, jih točujemo in odštevamo od skupnega števila možnih točk za vsako nalogo. Število doseženih točk pri posamezni nalogi je torej razlika med možnim številom točk in številom točk, s katerimi smo ovrednotili napake. Negativnih točk ni, to pa pomeni, da je neka naloga ocenjena z 0 točkami, kadar je napak toliko ali več, kolikor je možnih točk.

Pozitivna metoda točkovanja pomeni, da seštevamo točke, s katerimi smo ocenili odgovor na podlagi opredeljenih meril.

Obvladovanje oblikoslovja in skladnje

Merila	Dodatna navodila
Pravopisna napaka	Štiri pravopisne napake (v rabi geminat, črk i/j in c/k ter velike začetnice, nedoslednosti v prepisovanju itd.) odbijejo 1 točko. Odbitki točk za te napake se seštevajo iz naloge v nalogo; pri četrti napaki se za nalogo, v kateri je napaka, odbije 1 točka. Postopek se ponavlja.
Morfološka napaka	Zaradi morfološke napake, ki je posledica izbire napačnega oblikoslovnega vzorca, se odbije 1 točka. V to skupino sodi večina morfoloških napak: izbira napačnega sklona ali števila pri substantivu, sklanjanje po napačnem vzorcu (zamenjava deklinacij), odločitev za napačen spol v rabi adjektiva, izbira nepravilnega časa, osebe, števila, naklona in načina v glagolski obliki ter spreganje po napačnem vzorcu (zamenjava konjugacij). Morfološke napake pri isti besedi se ne seštevajo: ena ali več morfoloških napak pri isti besedi prinese odbitek 1 točke. Če se ista napaka ponovi v več delih sintagme oziroma v kongruentnih stavčnih členih, se prav tako odbije le 1 točka (npr. napačni sklon ali število pri substantivu kot jedru sintagme in pri adjektivu, ki je njegov ujemalni prilastek; singular namesto plurala – ali narobe – v subjektu in predikatu itd.). Zaradi morfološke napake, ki dokazuje nepoznavanje oblikoslovnih vzorcev, se odbijeta 2 točki. Odbijeta se za tvorjenje oblik, ki jih v latinščini sploh ni ("spreganje adjektiva", tvorjenje pasiva časov perfektive osnove s končnicami -r, -ris, -tur itd.).
Sintaktična napaka	Zaradi sintaktične napake se odbije toliko točk, kolikor morfoloških napak je narejenih v neki sintaktični konstrukciji.

B) Književnost

Splošna pravila za točkovanje

Naloge, ki preverjajo temeljno znanje o zgodovini rimske in latinske književnosti, in to o posameznih obdobjih, zvrsteh, avtorjih in njihovih delih, ter poznavanje civilizacijskih značilnosti rimske antike, so zaprtega in polodprtega tipa. Odgovori se ocenjujejo v skladu z navodili Državne predmetne komisije za splošno maturo (v nadaljnjem besedilu DPK SM) za latinščino (glej primere nalog v poglavju 5.3.1):

- pri nalogah zaprtega tipa (1. naloga) se vsak pravilen odgovor oceni z 1 točko,
- pri nalogah polodprtega tipa se uporabi negativna ali pozitivna metoda.

Pri negativni metodi se napake odštevajo od skupnega števila točk za posamezno nalogo po teh merilih:

Točke	Merila
Vse točke	Pravilna, kakovostna in celovita rešitev
Odbitek 1–2 točk	Pravilna, a preprosta in skromna rešitev
Odbitek 1 točke	Vsaka napačna navedba v rešitvi
Odbitek 1 točke	Vsaka manjkajoča navedba v rešitvi

Pri pozitivni metodi točkovanja seštevamo točke, s katerimi smo ocenili odgovor na podlagi opredeljenih meril.

Pozitivna metoda, ki se uporabi pri nalogah odprtega tipa, pomeni, da se odgovori točkujejo in točke seštevajo po teh merilih (pri tem število točk kaže na medsebojna razmerja vrednosti posameznih meril):

Točke	Merila
0–10 do največ 20	Poznavanje snovi oziroma vsebinska ustreznost
0–1	Problemska obravnava snovi
0–1	Logično utemeljevanje in ponazarjanje s primeri
0–1	Zanimivost in izvirnost obravnave
0–1	Zrelost obravnave
0–1	Pomenska povezanost besedila

Rešitve nalog izpitne pole 2

A) Jezik

Naloga	Točke	Rešitev																																																																		
1	6	♦																																																																		
<table><tr><th colspan="8">Osebnne glagolske oblike</th><th colspan="4">Neosebne glagolske oblike</th></tr><tr><th rowspan="3">Glagol</th><th colspan="7">Analiza</th><th rowspan="3">Glagol</th><th colspan="3">Analiza</th></tr><tr><th>Os.</th><th>Št.</th><th>Nak.</th><th>Čas</th><th>Nač.</th><th colspan="3"></th></tr><tr><td>profiterentur (3. vrst.)</td><td>3.</td><td>pl.</td><td>konj.</td><td>impf.</td><td>pas.</td><td>timere (11. vrst.)</td><td>inf</td><td>prez.</td><td>akt.</td></tr><tr><td>impleti sunt (6. vrst.)</td><td>3.</td><td>pl.</td><td>ind.</td><td>pf.</td><td>pas.</td><td colspan="3">positum (14. vrst.)</td><td>ptcp.</td><td>pf.</td><td>pas.</td></tr><tr><td>nolite (11. vrst.)</td><td>2.</td><td>pl.</td><td>imp.</td><td>–</td><td>akt.</td><td colspan="3">laudantium (15. vrst.)</td><td>ptcp.</td><td>prez.</td><td>akt.</td></tr></table>			Osebnne glagolske oblike								Neosebne glagolske oblike				Glagol	Analiza							Glagol	Analiza			Os.	Št.	Nak.	Čas	Nač.				profiterentur (3. vrst.)	3.	pl.	konj.	impf.	pas.	timere (11. vrst.)	inf	prez.	akt.	impleti sunt (6. vrst.)	3.	pl.	ind.	pf.	pas.	positum (14. vrst.)			ptcp.	pf.	pas.	nolite (11. vrst.)	2.	pl.	imp.	–	akt.	laudantium (15. vrst.)			ptcp.	prez.	akt.
Osebnne glagolske oblike								Neosebne glagolske oblike																																																												
Glagol	Analiza							Glagol	Analiza																																																											
	Os.	Št.	Nak.	Čas	Nač.																																																															
	profiterentur (3. vrst.)	3.	pl.	konj.	impf.	pas.	timere (11. vrst.)		inf	prez.	akt.																																																									
impleti sunt (6. vrst.)	3.	pl.	ind.	pf.	pas.	positum (14. vrst.)			ptcp.	pf.	pas.																																																									
nolite (11. vrst.)	2.	pl.	imp.	–	akt.	laudantium (15. vrst.)			ptcp.	prez.	akt.																																																									
Skupaj	6																																																																			

Naloga	Točke	Rešitev																												
2	4	♦ <table><tr><th rowspan="2">Zaimek</th><th rowspan="2">Vrsta</th><th colspan="3">Analiza</th></tr><tr><th>Sklon</th><th>Število</th><th>Spol</th></tr><tr><td>suam (3. vrst.)</td><td>povratni osebni zaimek</td><td>ak.</td><td>sg.</td><td>f.</td></tr><tr><td>quae (4. vrst.)</td><td>oziralni zaimek</td><td>nom.</td><td>sg.</td><td>f.</td></tr><tr><td>vobis (12. vrst.)</td><td>osebni zaimek</td><td>dat.</td><td>pl.</td><td>m.</td></tr><tr><td>hoc (13. vrst.)</td><td>kazalni zaimek</td><td>nom.</td><td>sg.</td><td>n.</td></tr></table>	Zaimek	Vrsta	Analiza			Sklon	Število	Spol	suam (3. vrst.)	povratni osebni zaimek	ak.	sg.	f.	quae (4. vrst.)	oziralni zaimek	nom.	sg.	f.	vobis (12. vrst.)	osebni zaimek	dat.	pl.	m.	hoc (13. vrst.)	kazalni zaimek	nom.	sg.	n.
Zaimek	Vrsta	Analiza																												
		Sklon	Število	Spol																										
suam (3. vrst.)	povratni osebni zaimek	ak.	sg.	f.																										
quae (4. vrst.)	oziralni zaimek	nom.	sg.	f.																										
vobis (12. vrst.)	osebni zaimek	dat.	pl.	m.																										
hoc (13. vrst.)	kazalni zaimek	nom.	sg.	n.																										
Skupaj	4																													

Naloga	Točke	Rešitev
3	4	♦ Filius primogenitus a Maria in praesepio positus est.
Skupaj	4	

B) Književnost

Naloga	Točke	Rešitev			
1	15	♦	Avtor	Delo	Literarno obdobje
			Plinij	Pisma	poklasično obdobje
			Vergilij	Eneida	avgustejsko (klasično) obdobje
			Petronij	Satirikon	poklasično obdobje
			Marcial	Epigrami	poklasično obdobje
			Salustij	Katilinova zarota	Ciceronovo (klasično) obdobje
Skupaj	15				

Naloga	Točke	Rešitev
2	20	♦ Vprašanje je odprtega tipa. Ustreznost odgovorov se ugotavlja na osnovi predpisanega gradiva. Odgovor omogoča dijaku pokazati tudi širše, samostojno pridobljeno znanje oziroma ustvarjalno domišljijo.
Skupaj	20	

Naloga	Točke	Rešitev
3	15	♦ Vprašanje je odprtega tipa. Ustreznost odgovorov se ugotavlja na osnovi predpisanega gradiva. Odgovor omogoča dijaku pokazati tudi širše, samostojno pridobljeno znanje oziroma ustvarjalno domišljijo.
Skupaj	15	

Skupno število točk izpitne pole 2 OR/VR: 35 + 50 = 85